

Паневропски универзитет „Апеирон“ Бања Лука

**СТРАТЕГИЈА БОРБЕ ПРОТИВ
ПРЕВАРА И КОРУПЦИЈЕ**

Паневропског УНИВЕРЗИТЕТА

„Апеирон“

**Са активностима за контролу и превенцију
превара и корупције.**

Бања Лука , фебруар 2017. године

1. УВОД

Високо образовање има велики значају за развој друштва, па постојање корупције у сектору високог образовања има далекосежне посљедице. Главни циљеви образовања треба да се остварују се кроз начела отворености и креативности, те остваривање веће повезаности са интересима и потребама привредног и економског развоја друштва. Случајеви корупције у високом образовању могу снизити углед Универзитета, те негативно утицати на повјерење које јавност има у академску заједницу, као и на сам процес образовања. Понос који припадници академске заједнице имају зато што служе одабраној мисији образовању, озбиљно се деградира случајевима корупције.

Стратегијом борбе против корупције Паневропског универзитета „Апейрон“ предвиђене су проводиве, јасне и конкретне активности које уважавају специфичне надлежности Универзитета, а произилазе из Закона о високом образовању Републике Српске и Програма борбе против корупције у Републици Српској.

Ова стратегија омогућава адекватно праћење и лакше извјештавање о стању активности које се проводе на нивоу Универзитета, а које су усклађене са осталим документима.

Корупција представља девијацију основних друштвених начела, те је у различитим облицима и размјерама присутна свудје. Фактори који утичу на стање и рас прострањеност корупције су разноврсни, а посљедице у животу обичног грађанина и цјелокупног друштва су многобројне и тешке. У друштвеном смислу посматрано, корупција утиче на измијењен систем вриједности, угрожава остварање начела правне државе, узрокујући неповјерење грађана и политичку нестабилност.

2. Дефиниција појма корупције

Дефиниција корупције у образовном процесу на Универзитету је свака злоупотреба моћи повјерене запосленом лицу, која може довести до приватне користи. Корупција посебно укључује директно или индиректно захтијевање, нуђење, давање или прихваћање мита или неке друге недопуштене предности или њену могућност, којима се нарушава одговарајуће обављање било какве дужности или понашања очекиваних од примаоца мита.

-Корупција код полагања испита на Универзитету обухвата и продају испитних оцјена или питања, чиме се ремети правилно обављање испитних активности . Подразумијева захтијевање, нуђење, давање или примање, директно или индиректно, мита или сваке друге незаслужене користи или стављања у изглед исте, или било које дужности које се тражи од примаоца мита, стицањем незаслужене користи или користи која се ставља у изглед.

-корупција може бити приморавање студената да купују предметне уџбенике професора, те сексуално искориштавање студената од стране професора.

-Корупција је и заобилажење критерија, фалсификовање квалификација, кориштење лажних диплома.

-На универзитету појмови корупције су и незаконите накнаде за уписе, те случајеви где се мито плаћа ради фаворизовања и манипулација, како би се што лакше и у што краћем року добила диплома.

-Корупција може да се јави и у процесу избора наставника/професора који законски немају услове за избор и менаџерског особља (директора, декана, ректора) што негативно утиче на квалитет наставе и наставног процеса и повјерење шире јавности у вриједност образовања.

-Корупција може постојати на административном нивоу, као и на нивоу злоупотребе положаја приликом инспекцијске контроле или подмићивања инспектора.

-Корупција може постојати приликом набавке образовних помагала, што доводи до непотпуних ученицима, библиотека, опреме, уџбеника или лошег квалитета образовних услуга.

3. Визија и основни циљеви Стратегије борбе против корупције

Стратегија борбе против корупције се, подразумијевају мјере и превентивне активности на плану провођења законских и подзаконских прописа, координација и сарадња са другим институцијама у спријечавању и сузбијању корупције у области која је у надлежности Паневропског универзитета „Апеирон“. Проводиће се кроз јачање институционалног оквира, ефикаснију превенцију, откривање и санкционисање починилаца коруптивних дјела, те уз адекватну едукацију и успостављање мониторинга утврђених активности. Истовремено, усклађиваће се нормативна регулатива и координација са носиоцима активности на реализацији стратешких докумената виших нивоа власти, који у битној мјери представљају стратешки оквир и оријентир општег заједничког наступања у борби против корупције.

4. Одговорност Паневропског универзитета „Апеирон“ у борби против корупције

Паневропски универзитет овим документом за борбу против корупције, планира активности на праћењу њихове реализације.

Имајући у виду одговорност, Универзитет као високошколска установа, има обавезу да покаже спремност за борбу против корупције, што између остalog укључује успостављање функционалног система координације активности усмерених на борбу против корупције унутар Универзитета. Тиме се стварају претпоставке за обезбеђење континуитета и одрживих резултата предвиђених утврђеним активностима у борби против корупције и осигурува провођење и поштовање законодавног оквира за борбу против корупције.

Посебна одговорност јесте подизање свијести запослених и студената на Универзитету о ризицима корупције, те јачање постојећег негативног мишљења о корупцији.

5. Законодавни оквир у борби против корупције у Републици Српској

Закони који директно или индиректно регулишу област борбе против корупције су:

- Закон о високом образовању Републике Српске
- Закон о слободи приступа информацијама у Републици Српској

6. Стратешки оквир за борбу против корупције

Стратешки оквир за борбу против корупције Универзитета је

- Стратегија за борбу против корупције Босне и Херцеговине 2015. – 2019.
- Програм борбе против корупције у Републици Српској 2015-2017.

7. Међународни документи у борби против корупције

Најзначајнији међународни документи у области борбе против корупције, потписани и ратификовани од стране Босне и Херцеговине су:

- Кривично-правна конвенција против корупције Стразбур, 27.10.1999. године, ступила на снагу 01.07.2002.године, у односу на БиХ ступила на снагу 01.07.2002.године
- Грађанско-правна конвенција против корупције Стразбур, 04.11.1999., ступила на снагу 01.11.2003.године, у односу на БиХ ступила на снагу 01.11.2003.године

8. Имплементација борбе против корупције

Стратегија борбе против корупције одражава стратешко опредељење Универзитета за ефикасну превенцију корупције.

У циљу осигурања имплементације Стратегије борбе против корупције, Универзитет ће увести подузимање континуираних активности на праћењу и евалуацији стања појединачних мјера и активности. Сврха праћења и евалуације је подузимање мјера на отклањању или умањењу недостатака, односно идентификацији нових елемената који би се могли уградити у постојеће или нове стратешке мјере, с циљем што ефикасније превенције корупције.

Мониторинг је заснован првенствено на процесу извјештавања Комисије за пражење и спријечавање превара и корупције на Универзитета, путем електронске апликације. Носиоци активности у процесу извјештавања и размјене информација су предсједник и чланови Комисије Универзитета.

9. Активности у спријечавању борбе против корупције

- Паневропски универзитет „Апеирон“ ће формирати Комисију за праћење и спријечавање превара и корупције на Универзитету.
- Паневропски универзитет „Апеирон“ ће успоставити отворене комуникационе канале у циљу давања подстицаја студентима и запосленима да пријаве корупцију.
- Паневропски универзитет „Апеирон“ ће правилно примјењивати Закон о слободи приступа информацијама и о томе обучавати запослене и студенте.
- Паневропски универзитет „Апеирон“ ће поставити промотивни материјал о борби против корупције.
- Паневропски универзитет „Апеирон“ ће израдити информативни материјал за студенте и запослене о начину пријављивању корупције.
- Паневропски универзитет „Апеирон“ ће годишње информисати Ректора Универзитета.

